

अङ्गिर m. = अङ्गिरस् अङ्गिरा प्रथमं देहिरे वपः RV. 1, 83, 4. येना नव-
ज्वे अङ्गिरं दृग्गवे सप्तस्य रेवती रेवद्वेष 6, 31, 4. भवङ्गिरादिभिः MBh. 3,
14224. मन्त्रविष्णुहारीतयाशक्तव्योपशनेऽङ्गिराः (als Gesetzgeber) Jāṇ. 1, 4.

अङ्गिरस् (अङ्गिरम् UN. 4, 235.) m. 1) pl. ein Geschlecht höherer Wesen, das zwischen Göttern und Menschen steht (vgl. अथर्वन्, भृगु). Ihr Name, für welchen eine sichere Ableitung noch fehlt, stimmt am nächsten mit ἄγγελος (vielleicht auch mit ἄγγαρος). Unter den Ableitungen der Commentatoren (vgl. Ait. Br. 3, 34. u. अङ्गार, Kūṇḍ. Up. 1, 2, 10. Nir. 3, 17. MAhābh. zu VS. 3, 3. 5, 9. 12, 8. 34, 12.) enthält die von अङ्ग gehen scheinbar eine Erinnerung an den ursprünglichen Begriff. Die Wurzel der Vorstellungen von den Angiras ist dieselbe, welche man von den אנגיר in den frühern alttest. Büchern findet. Wie diese אנגיר, אנגיר, so heissen die Angiras Söhne des Himmels, Söhne der Götter RV. 3, 53, 7. 4, 2, 15. 10, 62, 4. — a) Sie erscheinen in Gemeinschaft der Götter, mit den Agvins, mit Jama, den Sonnen- und Lichtgöttern u. s. w.: (दधिक्षावा) संविदान उपसा सूर्यणादित्वेभिर्वसुभिर्ऽङ्गिरभिः RV. 7, 44, 4. आदित्या रुद्रा वसवा इति देवा अथर्वणाः । अङ्गिरसो मनीषिणस्ते नः सत्तु सदा शिवाः AV. 11, 8, 13. RV. 8, 35, 14. 9, 62, 9. 10, 14, 5. VS. 38, 9. Agni, den Himmlischen untergeordnet und ihr Bote wie die Angiras, heisst der erste und oberste Angiras: तमग्ने प्रथमो अङ्गिरा र्षिर्देवा देवानामभवः शिवः सखा RV. 1, 31, 1. यजिष्ठे त्वा यजमाना ऊवेम ज्येष्ठमङ्गिरसाम् 1, 127, 2; vgl. überhaupt 10, 62, 1 — 6. — b) Zugleich heissen die Angiras Väter der Menschen, und zahlreiche Geschlechter werden in der Folge auf sie zurückgeführt, RV. 1, 72, 2. 10, 14, 1. u. s. w. Die Vorstellung, dass die Angiras in den Himmel und zur Unsterblichkeit erst aufgenommen, also ursprünglich sterblich gewesen seien (RV. 10, 62, 1. SV. I, 1, 2, 5, 2; vgl. ऋगु), ist ein Erklärungsversuch. Die Geschichtlichkeit der Angiras wird dadurch eben so wenig erwiesen, als Dschemschid oder Feridun darum zu historischen Personen werden, weil man iranische Geschlechter von ihnen ableitet. Vergleiche die griechische Heroengeschichte. — Die Grammatiker betrachten अङ्गिरस् als pl. von अङ्गिरस ein Nachkomme des Angiras, P. 2, 4, 65. Vor. 7, 14. Der pl. अङ्गिरसः dient wie अथर्वङ्गिरसः zur Bezeichnung der Lieder des Atharvaveda Roth, Nir. XLVII. WEBER, Lit. 119. 143. fg. विंशतिः अङ्गिरसः der aus 20 (Kāṇḍa's) bestehende Atharvaveda, P. 5, 2, 37. Vārt. 6. Ausführlich bespricht die Angiras auch WEBER in Ind. St. I, 291 fgg. — 2) sg. der angebliche Stammvater des Geschlechtes der Angiras, RV. 1, 139, 9. 3, 31, 7. u. s. w. तं (मुख्यं प्राणं) काङ्गिरा उद्गीयमुपासांचक्र एतमु एवाङ्गिरसं मन्यते । अङ्गानां यद्रसः Kūṇḍ. Up. 1, 2, 10. Verfasser des 9ten Maṇḍala des RV. WEBER, Lit. 31. eines Gesetzbuchs Ind. St. I, 232. fgg. (vgl. अङ्गिर), eines astronomischen Lehrbuchs ebend. II, 247. ein Schüler des Bhāradvāja Satjavāha, Muṇḍ. Up. 1, 1, 2. = पिप्यत्ताद् BRAHMO. bei WEBER, Lit. 135. ein Praṅgāpati, M. 1, 35. VP. 49. einer der Saptarshi im 1sten Manvantara, HARIV. 413. Sohn Ūru's von der Āgneji, 73. VP. 98. Vater von Saṁvarta, COLEBR. Misc. Ess. I, 40. Vater der Manen Havishmant, M. 3, 198. Gemahl der Smṛti, VP. 54. zweier Töchter des Maitreja 119. mehrerer Töchter des Dakṣha,

R. 3, 20, 11. Nach dem Buṅg.-P. im ÇKDa. ist Angiras aus Brahman's Munde geboren; seine Gattin ist Craddhā, Tochter des Weisen Kardama; seine Söhne — Utathja und Brhaspati; seine Töchter — Sinivāli, Kuhū, Rākā und Anumati. Am Himmel glänzt Angiras als einer der 7 Sterne im grossen Bären (H. 124, Sch. HARIV. 413. 414.) und zugleich als der Planet Jupiter (Horāc. in Z. f. d. K. d. M. IV, 318. Ind. St. II, 261. WEBER, Lit. 223.). — Vgl. अङ्गिर, अङ्गिरस्तम, अङ्गिरस्वत्, अङ्गिरस्वत्, अङ्गिरस und प्रत्यङ्गिरस्.

अङ्गिरस 1) m. N. pr. eines Mannes: चालितो गुरुपुत्रेण भार्गवो ऽङ्गिरसेन वै HARIV. 4162. — 2) f. ḍ, s. अथर्वङ्गिरसी.

अङ्गिरसामयन (अङ्गिरसाम् gen. pl. von अङ्गिरस् + अयन) n. der Gang der Angiras, N. eines Sattrā, Kīrti. Çr. 24, 4, 10.

अङ्गिरस्तम (superl. von अङ्गिरस्) adj. f. आ am meisten angirasisch, d. h. mit ihren Kräften, Eigenschaften u. s. w. am meisten ausgestattet, maxime angelicus; so heisst besonders Agni, RV. 1, 73, 2. 8, 41, 18. Indra: सो अङ्गिरिभिर्ऽङ्गिरस्तमो भूधृषा वर्षभिः सर्षभिः सखा सन् । ऋग्मिर्ऽङ्गिमी (die instr. bezeichnen die Marut's) 1, 100, 4. die Morgenröthe: अथ दुक्स्तमं आवरतुष्टमङ्गिरस्तमा पृथ्या अनीगः (die Morgenröthe) hat aufgedeckt Böse (Geister) und unheimliches Dunkel; die engelgleiche hat ihre Pfade aufgethan 7, 73, 1. Sā. : गततमा पदवीरुद्रिति प्रकाशयति.

अङ्गिरस्वत् (von अङ्गिरस्) adv. P. 1, 4, 18. Vārt. 2. wie die Angiras RV. 1, 43, 3. 62, 1. VS. 11, 9. 10. u. s. w.

अङ्गिरस्वत् (von अङ्गिरस्) adj. von den Angiras begleitet RV. 2, 11, 20. 8, 35, 11. VS. 38, 9. — Vgl. मरुत्वत् u. s. w.

अङ्गीकर् (1. अङ्ग + कर् thun) zu Etwas ja sagen: 1) einwilligen, mit dem acc. der Sache: वयमेव तथा कुर्मो यथासौ स्वयमेव देहदानमङ्गीकरोति Hit. 122, 12. अङ्गीकुर्वन्स तत् Up. 49. KATHA. 20, 197. — 2) versprechen: अङ्गीकृतं मुकृतिनः परिपालयति ÇUK. 44, 13. अङ्गीकृतं versprochen AK. 3, 2, 58. H. 1488. — 3) bekennen, eingestehen: अनेनाङ्गीकृतं धनम् Up. 73, 77. — 4) beherzigen, befolgen: अनङ्गीकृततद्वाः Vid. 258. — 5) sich aneignen, sich unterwerfen: सो ऽङ्गीकृतो भगवता मकरध्वजेन AMAR. 52. Diese Bedeutung beruht vielleicht nur auf einer zu wörtlichen Auffassung von स्वीकर्, wodurch अङ्गीकर् in der Regel erklärt wird.

अङ्गीकार (von अङ्गीकर्) m. Einwilligung, Versprechen AK. 1, 1, 1. H. 278.

अङ्गीकृत s. अङ्गीकर्.

अङ्गीकृति (von अङ्गीकर्) f. Einwilligung AK. 3, 4, 32. (Col. 28.) 15.

अङ्गीय (von 2. अङ्ग) adj. auf die Anga's bezüglich gaṇa गङ्गादि.

अङ्गु davon wird P. 8, 3, 97. अङ्गुष्ठ abgeleitet.

अङ्गुरि f. Finger, Zehe P. 8, 2, 18. Vārt. 2. H. 392. AV. 5, 3, 11. In Zusammens. s. अङ्गुरि, पञ्चाङ्गुरि, स्वङ्गुरि. — Vgl. अङ्ग, अङ्गुरी, अङ्गुलि, अङ्गुष्ठ.

अङ्गुरी f. = अङ्गुरि AK. 2, 6, 2, 33. Sch.

अङ्गुरीय (von अङ्गुरि) m. n. = अङ्गुलीय BHARATA im ÇKDr. R. 4, 42, 12.

अङ्गुरीयक (von अङ्गुरीय) m. n. = अङ्गुलीयक MOKUṬA zu AK. im ÇKDr. रामनामाङ्कितं चेदं प्रगृह्णाणाङ्गुरीयकम् R. 5, 32, 44.